

OBSAH

I. DECENTRALIZAČNÍ TRENDY V ZÁPADNÍ EVROPĚ

Blanka Říchová a Vlastimil Fiala

Úvod	9
I.1. <i>Regiony</i>	11
I.2. <i>Regionalizace</i>	13
I.3. <i>Regionalismus</i>	16
I.4. <i>Decentralizace, dekoncentrace, devoluce</i>	21
I.5. <i>Interpretace decentralizačních procesů</i>	24
I.6. <i>Případové studie (Case Studies)</i>	27

II. DECENTRALIZACE NÁRODNÍCH STÁTŮ V ZÁPADNÍ EVROPĚ (VELKÁ BRITÁNIE, ŠPANĚLSKO, FRANCIE, ITÁLIE)

Andrea Čepová

II.1. <i>Metoda výzkumu</i>	36
II.2. <i>Decentralizace: vymezení problému</i>	37
II.3. <i>Výběr případových studií</i>	39
II.4. <i>Decentralizace v zemích západní Evropy</i>	45
II.4.1. <i>Stát blahobytu a funkcionální regionalismus 60. a 70. let 20. století</i>	45
II.4.2. <i>Velká Británie: Od funkcionalismu k nevydařené devoluci</i>	48
II.4.3. <i>Španělsko: Národy proti státu</i>	50
II.4.4. <i>Francie: Neúspěšná decentralizace 1945-1981</i>	52
II.4.5. <i>Itálie: Regiony bez regionalismu</i>	56
II.5. <i>Druhá vlna decentralizace:</i>	
<i>Oslabení národního státu a nový regionalismus</i>	59
II.5.1. <i>Velká Británie: Devoluce podle New Labour</i>	61
II.5.2. <i>Španělsko: Na cestě k federálnímu uspořádání</i>	67
II.5.3. <i>Francie: Konec centralismu?</i>	71
II.5.4. <i>Itálie: Regionalismus tažený severem</i>	74
II.6. <i>Komparace a základní společné rysy</i>	82
II.6.1. <i>Vyvození společných rysů decentralizačních procesů</i>	82
II.6.2. <i>Stupeň autonomie regionálních vlád</i>	83
II.6.3. <i>Konstituční vymezení a politické kompetence</i>	85
II.6.4. <i>Participace regionů na tvorbě národní politiky</i>	86
II.6.5. <i>Účast na rozhodování o politice EU</i>	90
II.6.6. <i>Kontrola nižších úrovní státní správy</i>	94
II.6.7. <i>Způsob financování</i>	94
II.6.8. <i>Konflikty mezi státem a regiony</i>	97
II.6.9. <i>Asymetrie</i>	97

II.7. Decentralizace: Problém nebo řešení?	100
II.8. Decentralizace v kontextu evropského unifikačního procesu	101

**III. DECENTRALIZACE A PROMĚNY POLITICKÉ KULTURY
VE FRANCII V 80. LETECH 20. STOLETÍ: PROBLEMATIKA
FUNGOVÁNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY NA MÍSTNÍ ÚROVNI**

Aleš Pecka

Úvod	108
III.1. Charakter místní samosprávy	110
III.2. „Radikální předěl?“ Podoba francouzského systému veřejné správy před rokem 1982 a důvody přijatých reforem	119
III.2.1. Význam kumulace mandátů	128
III.3. Základní změny institucionální struktury veřejné správy a přesuny kompetencí uskutečněné v rámci reforem	137
III.3.1. Institucionální změny orgánů samospráv	140
III.3.2. Nové rozdělení kompetencí mezi samosprávnými celky	145
III.3.3. Nástin trendů politického vývoje na místní úrovni po decentralizačních reformách.	152
III.3.4. Dílčí dopady reforem na výkon správy	163

**IV. ÚLOHA POLITICKÝCH AKTÉRŮ
V PROCESU DECENTRALIZACE ITÁLIE**

Markéta Šustková

IV.1. Vývoj procesu decentralizace	168
IV.1.1 Historická východiska a základní periodizace	168
IV.1.2. Ústava z roku 1947 a její naplňování	171
IV.1.2.1. Místní správa, provincie a obce	171
IV.1.2.2. Realita italských regionů	177
IV.1.3. Nová dimenze procesu decentralizace	188
IV.1.3.1. Institucionalizace vztahů centrum- periferie	188
IV.1.3.2. Leggi Bassanini a modifikace Ústavy z roku 1999	191
IV.1.3.3. Legge „sul federalismo“- cesta k referendu o změně Ústavy	194
IV.1.3.4. Co přináší reforma Ústavy	198
IV.1.3.5. Federální reforma koalice centrosinistra versus Bossiho projekt devoluce	200
IV.2. Konflikty centrum-periferie	202
IV.2.1. Autonomistická hnutí a vznik regionů se zvláštními statuty	202
IV.2.2. Severoitalské ligy a Lega Nord jako aktéři konfliktu	211
IV.3. Obce, provincie a regiony v ústavě Italské republiky	222
IV.3.1. Ústava z roku 1947 a modifikace z roku 1999	229

V. DEVOLUČNÍ PROCES VE VELKÉ BRITÁNII. PROMĚNA ROLE POLITICKÝCH STRAN.

Blanka Říchová

Úvod	247
V.1.Devoluce	247
V.2.Územní struktura Velké Británie v historickém kontextu	251
V.3.Vztah centra a regionů před rokem 1979	253
V.3.1.Skotsko	253
V.3.2.Wales	253
V.4.Formální cesta k devoluci	262
V.4.1.Referendum 1979	262
V.4.1.1.Průběh a výsledky referenda ve Skotsku	263
V.4.1.2.Průběh a výsledky referenda ve Walesu	267
V.4.2.Referendum 1997	269
V.4.3.Skotsko	270
V.4.3.1.Vztah Skotska k centrální vládě v letech 1979-1997	270
V.4.3.2.Referendum: kampaň a výsledky	276
V.4.4.Wales	282
V.4.4.1.Referendum: kampaň a výsledky	283
V.5.Vymezení kompetencí a stranické složení nových regionálních institucí	294
V.5.1.Skotský autonomní parlament	294
V.5.1.1.Volby do Skotského autonomního parlamentu	297
V.5.2.Velšské národní shromáždění	299
V.5.2.1.Volby do Velšského národního shromáždění	300
V.6.Postavení a perspektivy regionu Anglie	303
V.7.Politické strany a koncept devoluce	305
V.7.1.Labour Party	306
V.7.2.Konzervativní strana	314
V.7.3.Liberální demokraté (Liberálové)	317
V.7.4.Plaid Cymru	323
V.7.5.Skotská národní strana	330
V.8.Hodnocení devoluce a role politických stran	333

VI.NIZOZEMSKÁ LOKÁLNÍ VLÁDA A ÚLOHA POLITICKÝCH AKTÉRŮ V PROCESU DECENTRALIZACE

Vlastimil Fiala

Úvod	339
VI.1. Historická exkurze	343
VI.1.1.Vznik a vývoj Nizozemí od 15.století do roku 1648	343

VI.1.1.1 Charakteristika Nizozemí v 15.století	343
VI.1.1.2. Postavení Nizozemí v habsburské říši Karla V.	346
VI.1.2. <i>Nizozemí v období let 1576 – 1648</i>	349
VI.1.3. <i>Nizozemí v 2.polovině 17. a v 18.století</i>	350
VI.1.3.1. Charakteristika Nizozemí v 2.polovině 17. a v 18.století	350
VI.1.3.2. Anglo-francouzsko-holandské soupeření v 17. a 18.stol.	352
VI.1.4. <i>Nizozemí v období napoleonských válek (1795-1814)</i>	354
VI.2. <i>Formování politického systému Nizozemí od roku 1814</i>	355
VI.2.1. <i>Základní charakteristika</i>	355
VI.2.2. <i>Absolutistická konstituční monarchie (1814-1848),</i>	356
VI.2.3. <i>Formování parlamentní demokracie (1848-1868)</i>	358
VI.2.4. <i>Období parlamentní demokracie (1868-současnost)</i>	360
VI.2.4.1. <i>Obecná charakteristika</i>	360
VI.2.4.2. <i>Konstituování demokratického systému (1868-1917)</i>	361
VI.2.4.3. <i>Období konsociační demokracie (1917-1967)</i>	363
VI.2.4.4 <i>Období polarizovaného modelu typu koalice - opozice</i>	368
VI.3. <i>Historický vývoj nizozemské lokální vlády</i>	373
VI.3.1. <i>Nizozemská lokální vláda do roku 1895</i>	373
VI.3..2. <i>Centralizace Nizozemí v letech 1795-1813</i>	375
VI.3.3. <i>Centralizace v období absolutistické monarchie</i>	376
VI.3.3.1. <i>Obecná charakteristika</i>	376
VI.3.3.2. <i>Charakteristika lokální vlády na úrovni provincie</i>	379
VI.3.3.3. <i>Charakteristika lokální vlády na úrovni obce</i>	382
VI.4. <i>Současný systém nizozemské lokální vlády</i>	385
VI.4.1. <i>Obecná charakteristika</i>	385
VI.4.2. <i>Ústava a nizozemská lokální vláda</i>	387
VI.4.3. <i>Obce</i>	391
VI.4.3.1. <i>Obecná charakteristika</i>	391
VI.4.3.2. <i>Struktura obcí</i>	392
VI.4.3.3. <i>Zastupitelstvo (gemeenteraad)</i>	392
VI.4.3.4. <i>Výkonná rada (college van burgemeester en wethouders)</i>	395
VI.4.3.5. <i>Starosta (burgemeester)</i>	399
VI.4.3.6. <i>Ostatní obecní struktury</i>	405
VI.4.3.7. <i>Financování obcí</i>	406
VI.4.3.8. <i>Kontrolní mechanismy</i>	407
VI.4.4. <i>Provincie</i>	409
VI.4.4.1. <i>Obecná charakteristika</i>	409
VI.4.4.2. <i>Provinční shromáždění (provinciale staten)</i>	409
VI.4.4.3. <i>Výkonná rada (gedeputeerde staten)</i>	410
VI.4.4.4. <i>Královský komisař (Commissaris van de Koning)</i>	411
VI.4.4.5. <i>Ostatní struktury provinční vlády</i>	411

VI.4.4.6. Financování provincií	411
VI.4.4.7. Kontrolní mechanismy	412
VI.5. Úloha politických aktérů v procesu decentralizace	412
VI.5.1. Obecná charakteristika	412
VI.5.2. Politické strany na úrovni obcí	414
VI.5.4. Lobování politických aktérů při jmenování starostů	421
VI.5.5. Proces decentralizace a úloha politických aktérů	427
Závěr	432

VII. ÚLOHA POLITICKÝCH AKTÉRŮ V PROCESU DECENTRALIZACE NORSKA
--

Lucie Tunkrová

Úvod	440
VII.1. Historie	441
VII.2. Regiony	454
VII.3. Jednotky státní správy a samosprávy	457
VII.3.1. Obecná charakteristika	457
VII.3.2. Fylke fylkeskommune	459
VII.3.3. Kommune	463
VII.3.4. Plány do budoucnosti	466
VII.4. Ideologické základy norské místní samosprávy	468
VII.4.1. Svoboda	469
VII.4.2. Demokracie účast	470
VII.4.3. Efektivita	471
VII.5. Decentralizace a politické strany	473
VII.5.1. Obecná charakteristika	473
VII.5.2. Osmdesátá léta 19. století – 1945	475
VII.5.3. Období let 1945-1962	476
VII.5.4. Období let 1963-1973	482
VII.5.5. Období let 1973-1987	490
VII.5.6. Období let 1987 – 2001	499
VII.6. Místní politika	520
VII.6.1. Politické strany a regiony	520
VII.6.2. Místní stranické organizace	522
VII.6.2.1. Obecná charakteristika	522
VII.6.2.2. Místní politika	523
VII.7. Laponci	535
Závěr	546

VIII. BELGICKÝ POLITICKÝ SYSTÉM V PROCESU FEDERALIZACE

Renáta Jaňovková

Úvod	566
VIII.1. Historické milníky belgického federalismu	567
VIII.1. 1. <i>Vznik samostatného belgického státu</i>	567
VIII.1. 2. <i>Vlámské hnutí a valonské hnutí</i>	570
VIII.1. 3. <i>Královská otázka</i>	573
VIII.1. 4. <i>Školská dohoda</i>	575
VIII.1. 5. <i>Jazykové zákony a jazyková hranice</i>	579
VIII.1. 6. <i>Problém Voeren- Les Fourons</i>	580
VIII.2. Hlavní aktéři procesu federalizace	582
VIII.2. 1. <i>Pilíře belgické společnosti</i>	583
VIII.2. 2. 1. <i>Pilarizace společnosti a nátlakové skupiny:</i>	583
VIII.2. 2. 2. <i>Křesťansko- demokratický pilíř</i>	583
VIII.2. 2. 3. <i>Socialistický pilíř</i>	586
VIII.2. 2. 4. <i>Pluralizace a sekularizace společnosti</i>	587
VIII.2. 2. <i>Politické strany</i>	588
VIII.2. 2. 1. <i>Tradiční politické strany</i>	590
VIII.2. 2. 2. <i>Ostatní politické strany</i>	594
VIII.3. Reformy belgické ústavy	597
VIII.3. 1. <i>Reforma roku 1970</i>	597
VIII.3. 2. <i>Reforma roku 1980</i>	597
VIII.3. 3. <i>Reforma roku 1988</i>	601
VIII.3. 4. <i>Reforma roku 1993</i>	603
VIII.4. Belgický politický systém po čtvrté ústavní reformě	606
VIII.4. 1. <i>Současný politický systém Belgie</i>	606
VIII.4. 1. 1. <i>Zákonodárná moc</i>	606
VIII.4. 1. 2. <i>Výkonná moc</i>	608
VIII.4. 2. <i>Principy spolupráce a hierarchie v belgickém politickém systému</i>	610
VIII.4. 3. <i>Specifika belgického federalismu</i>	612